

Νεοελληνικός Πολιτισμός

Ενότητα 5: Ιστορία Τύπου & ΜΜΕ – Στοιχεία Ιστορίας
Ελληνικού Τραγουδιού και Ελληνικού Κινηματογράφου

Φίλιππος Παππάς, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής
Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ
Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

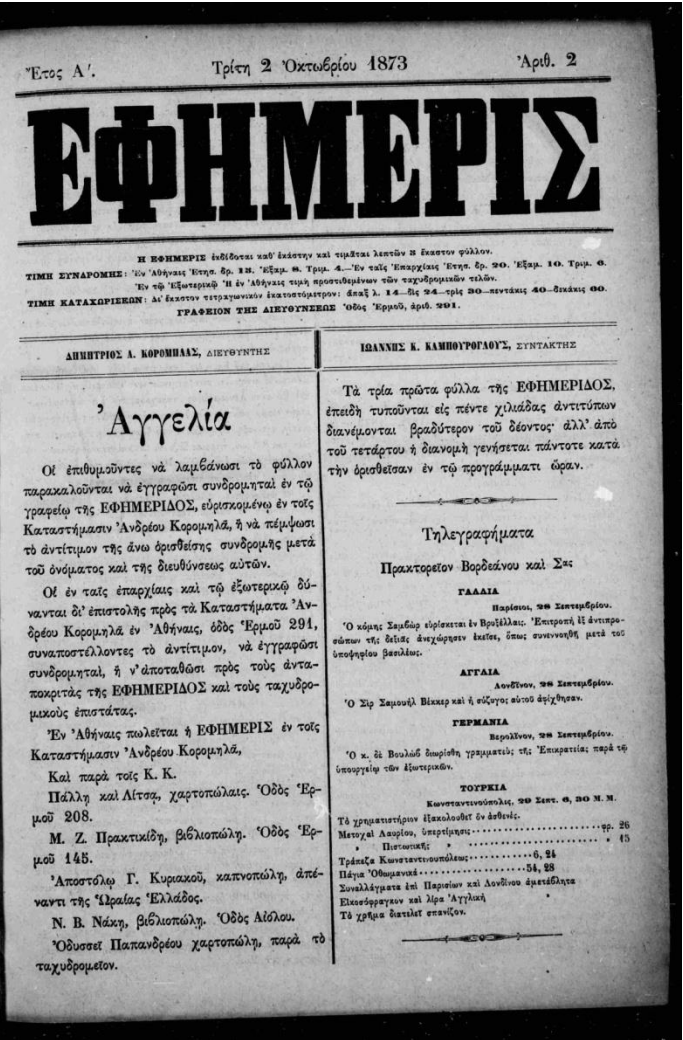
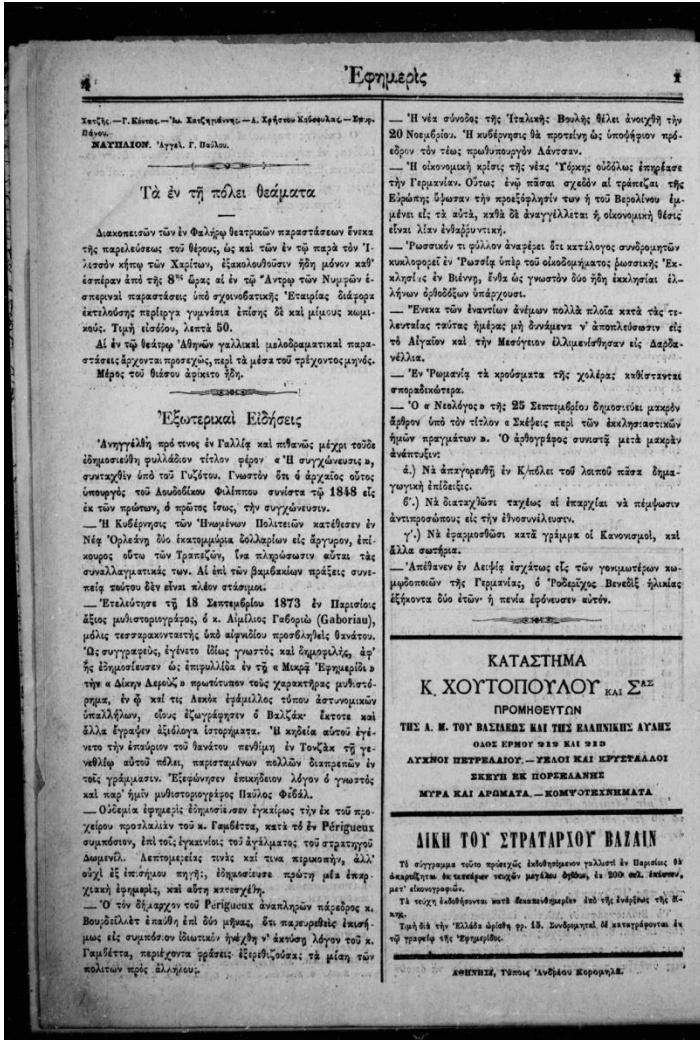
Ιστορία Τύπου & ΜΜΕ

«Εφημερίς»

- Την 1η Οκτωβρίου 1873, κυκλοφορεί το πρώτο φύλλο της πρώτης συστηματικής καθημερινής εφημερίδας στην Ελλάδα με τίτλο «Εφημερίς».
- Έντυπα – αισθητική.

Εικόνα 1: Εφημερίδα: «Εφημερίς», Τρίτη 2 Οκτωβρίου 1873

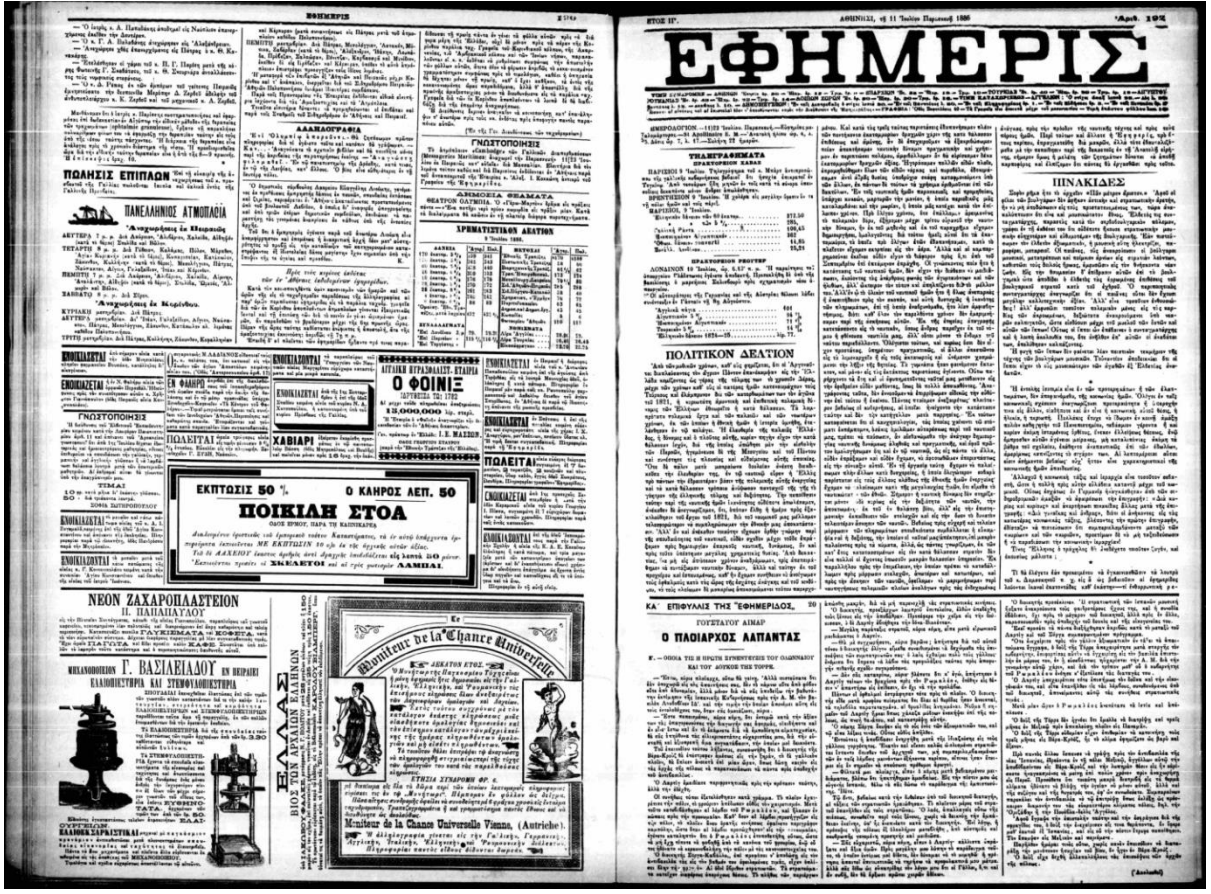

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Γενικά χαρακτηριστικά εφημερίδων

- Περιορισμένος αριθμός σελίδων.
- Μέχρι την δεκαετία του '80 εκτείνονται σε συγκεκριμένες σελίδες (έως 16).
- Μεγάλο σχήμα.
- Παγιωμένη δομή.

Εικόνα 2: Εφημερίδα: «Εφημερίς», Αθήνα, 11 Ιουλίου 1886)

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Εφημερίδες - χαρακτηριστικά

- Περιορισμένος αριθμός σελίδων.
- Μέχρι την δεκαετία του '80 εκτείνονται σε συγκεκριμένες σελίδες (έως 16).
- Μεγάλο σχήμα.
- Παγιωμένη δομή.
- Οι εφημερίδες ζουν από τις διαφημίσεις που φιλοξενούν.

Εφημερίδες - χαρρακτηριστικά

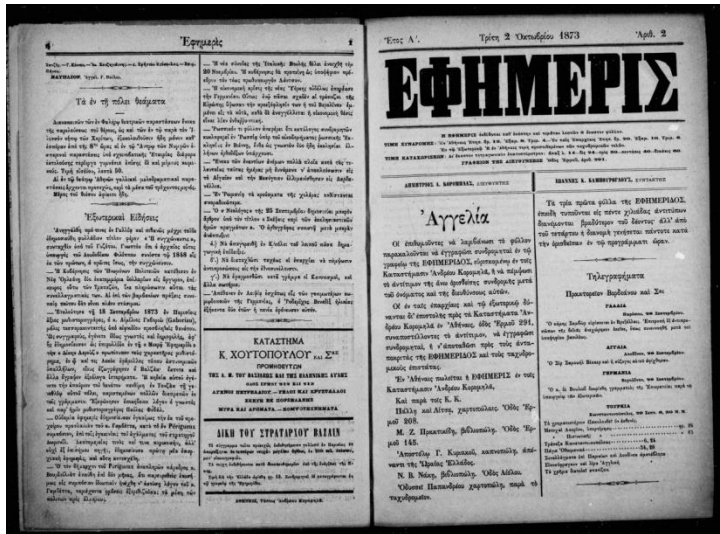

Εικόνα 3: Εφημερίδα: «Εφημερίς», Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 1898)

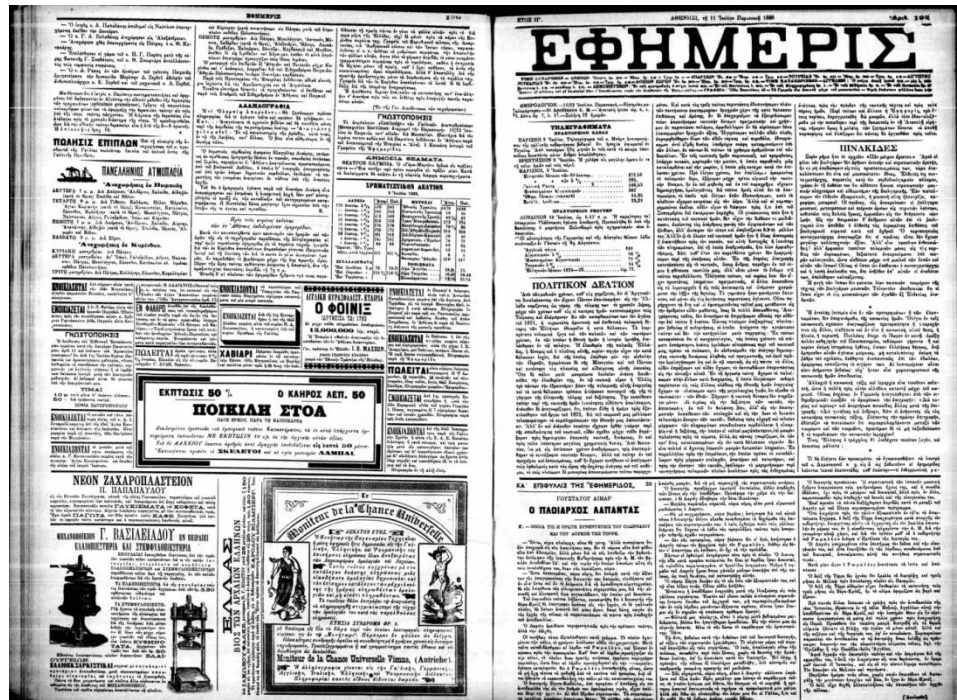
Σημαντικό στοιχείο η δυναμική των Μέσων κάθε περιόδου σε σχέση με το ευρύ κοινό.

Η πρόσβαση του μεγάλου κοινού στην λογοτεχνία έρχεται μέσω των εφημερίδων.

Εικόνα 4: Εφημερίδα: «Εφημερίς», Τρίτη 2 Οκτωβρίου 1873

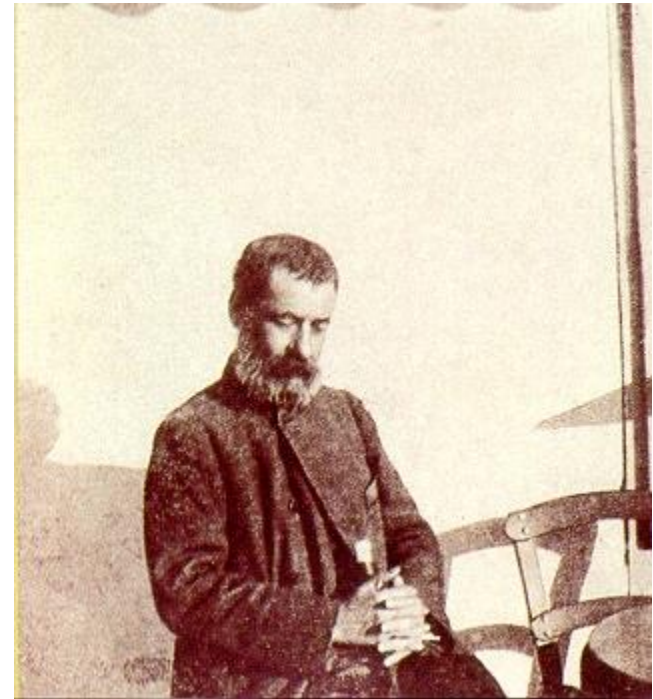
Εικόνα 5: Εφημερίδα: «Εφημερίς», Αθήνα, 11 Ιουλίου 1886)

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ο Παπαδιαμάντης

Η περίπτωση του
σημαντικού Έλληνα
λογοτέχνη Αλέξανδρου
Παπαδιαμάντη

Εικόνα 6

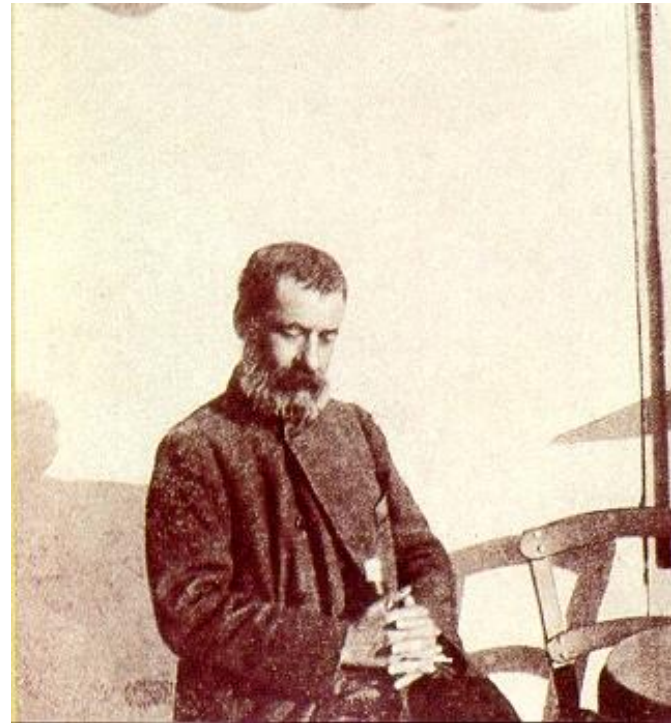

Η γοητεία/διάδοση του ξένου στα πρώτα χρόνια του Κράτους

Ο Παπαδιαμάντης

- Η περίπτωση του Παπαδιαμάντη – Η κυριαρχία των μεταφράσεων

Εικόνα 7

Οι ξένες γλώσσες ως πηγή πολιτιστικών μεταφορών

Βασική γλώσσα της εποχής τα Γαλλικά
– στη συνέχεια τα Ιταλικά (παράδοση
της Επτανήσου)

Αγγλική γλώσσα – Γυναίκα αναγνώστρια

- Αγγλικά: Γίνονται μαζικά στην Ελλάδα με την μαζική έλευση των σειρών/ταινιών και της ροκ μουσικής
- Μετάφραση τηλεγραφήματα/λογοτεχνήματα από τα Αγγλικά – Μαζική δραστηριότητα
- Ανακάλυψη/διάδοση της Γυναίκας αναγνώστριας/θεατής/ακροάτριας

Η σύνδεση και ο ρόλος του Τύπου

- Όσο εξελίσσεται η τυπογραφία μεγαλώνει το πλάτος της εφημερίδας με αποτέλεσμα να δημιουργούνται μεγαλύτερες θέσεις και ζήτηση.
- Όσο εξελίσσεται το μέσο τόσο περισσότερο προχωρούν οι εφημερίδες.
- Πολλά δεσπάζοντα λογοτεχνικά είδη γεννιούνται μέσα από την επικαιρότητα.
- Γέννηση επιστημονικής φαντασίας/αστυνομικού μυθιστορήματος που θεωρούνταν χαμηλής ποιότητας: πρίσμα για την κοινωνική πραγματικότητα μιας περιόδου.

Εικόνα 8

Εικόνα 10

Εικόνα 9

Εικόνα 11

Εικόνα 12

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Στοιχεία από την Ιστορία του Ελληνικού Τραγουδιού και του Ελληνικού Κινηματογράφου

Η ποίηση

- Η ποίηση και το μονόγραμμα του Ελύτη.
- Από την ποίηση στο μαζικό κοινό – Σύνδεση.
- Η ποίηση του Σεφέρη και ο Θεοδωράκης.

Η ποίηση

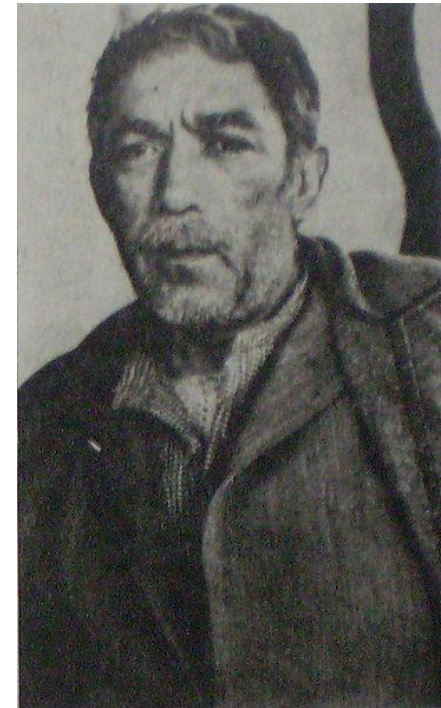
- Η απόσταση από την συγγραφική πράξη (ειδικά στην ποίηση) μέχρι την χρήση και την μεσολάβηση του τραγουδιού.
- Λειβαδίτης, Καββαδίας.

Αλέξης Ζορμπάς (Zorba the Greek)

Εικόνα 13

Εικόνα 14: Άντονι Κουίν

Ποτέ την Κυριακή (Never on Sunday)

Εικόνα 15: Μελίνα Μερκούρη

Εικόνα 16

Καλλιτέχνης Θεόφιλος (ζωγράφος)

Εικόνα 17

Ο Ερωτόκριτος και η
Αρετούσα σε πίνακα
του Θεόφιλου.

Προβολή βίντεο μέσα στην αίθουσα

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι (Επίκαιρα – Πανόραμα του Αιώνα):

<http://www.hpvt-archives.gr>

<http://mam.avarchive.gr/portal/>

<https://www.youtube.com/watch?v=5BC7g8DIrrw>

Οι διάφορες αντιθέσεις

- Αντιθέσεις
 - Ευρώπη / Αμερική.
 - Δύση / Ανατολή.
 - Λόγιο / Λαϊκό.
 - Μαζικό / Κλειστό.
- Χατζιδάκις – Θοδωράκης: Ο επιτάφιος του Γ. Ρίτσου.
- Το μπουζούκι, οι διάφορες οπτικές και η ιδιαιτερότητα του – Κλαρίνο/Κλαρινέτο.

Ιταλικές επιρροές

- Στα πρώτα χρόνια του κράτους έρχονται θίασοι και σχήματα από την Ιταλία.
- Ιταλικές επιρροές – Τα πρώτα σουξέ.

Οι διάφορες αντιθέσεις

- Αντιθέσεις
 - Ευρώπη / Αμερική.
 - Δύση / Ανατολή.
 - Λόγιο / Λαϊκό.
 - Μαζικό / Κλειστό.
- Χατζιδάκις – Θεοδωράκης: ίδια ιδέα, Μελοποίηση στον επιτάφιο του Γ. Ρίτσου.
- Το μπουζούκι, οι διάφορες οπτικές και η ιδιαιτερότητα του – Κλαρίνο/Κλαρινέτο.

Ζητήματα Ταυτότητας - Σύνοψη

- Η πολιτιστική μεταφορά / διαμεσολάβηση που πέρασαν στην μαζική κουλτούρα.
- Η παγίωση/ σύνδεση μιας τέχνης με μια άλλη λύνει το ζήτημα του Λόγιου – Λαϊκού.
- Μελοποιήσεις, ταυτοτικά ζητήματα
 - Ποιητικότητα/Ποιότητα.
 - Λαϊκότητα.
 - Ελληνικότητα.

Προβολή βίντεο μέσα στην αίθουσα

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι:

<https://www.youtube.com/watch?v=SbnLSFncChA>

<https://www.youtube.com/watch?v=q-WbsKO0AMU>

<https://www.youtube.com/watch?v=69Hrvv8bROY>

<https://www.youtube.com/watch?v=z2tlua4gLVE>

<https://www.youtube.com/watch?v=KKc1ohu06aM>

https://www.youtube.com/watch?v=ue_99g_opyk

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες 6, 7: Papadiamantis Aleksandros by Nirvanas

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File%3APapadiamantis Aleksandros by Nirvanas.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File%3APapadiamantis_Aleksandros_by_Nirvanas.jpg)

By Pavlos Nirvanas ([1]) [Public domain], via Wikimedia Commons from Wikimedia Commons

Εικόνα 13: Meet Zorba

<https://www.flickr.com/photos/psigrist/4791438226/>

By Peter Sigrist, [CC BY 2.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.en>)] via flickr

Εικόνα 14: AQ Zorba el Griego

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File%3AAQ Zorba el Griego.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File%3AAQ_Zorba_el_Griego.jpg)

See page for author [Public domain or Public domain], via Wikimedia Commons from Wikimedia Commons

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνα 15. Melina Mercouri (1985)

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File%3AMelina_Mercouri_\(1985\).jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File%3AMelina_Mercouri_(1985).jpg)

By Bart Molendijk / Anefo (Nationaal Archief) [CC-BY-SA-3.0
(<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0>)], via

Wikimedia Commons from Wikimedia Commons

Εικόνα 16. Fair use via Wikimedia Commons from Wikimedia Commons

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Never_on_sunday423.jpg

Εικόνα 17. Erotokritos and Arethousa

http://commons.wikimedia.org/wiki/File%3AErotokritos_and_Arethousa.jpg

Theophilos Hatzimihail [Public domain], via Wikimedia Commons from Wikimedia Commons

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Φίλιππος Παππάς - Γρηγόρης Πασχαλίδης. «Νεοελληνικός Πολιτισμός. Ιστορία Τύπου & ΜΜΕ – Στοιχεία Ιστορίας Ελληνικού Τραγουδιού και Ελληνικού Κινηματογράφου». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS193/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

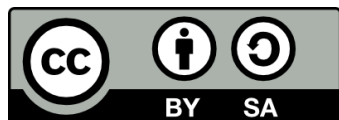
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Γιομελάκης Δημήτριος>
Θεσσαλονίκη, <Εαρινό Εξάμηνο 2013-2014>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

